

KAITSEMINISTEERIUM

Kaitseministeeriumi valitsemisala sisend riigi eelarvestrateegiasse 2022- 2025

Väljavõte dokumendist KMAK reg KaM 25.02.21 nr 4.1-1/S/21-172 (registreeritud
Kaitseministeeriumis)

Veebruar 2021

1/(43)

Sissejuhatus

Käesolevas dokumendis on Kaitseministeeriumi valitsemisala sisend riigi eelarvestrateegiasse (RES) 2022-2025, sh tulemusvaldkonna „julgeolek ja riigikaitse“ olukorra ülevaade ja kavandatud tegevused perioodiks 2022-2025 ning programmidokumendid. Lisataotlused esitatakse vastavalt Rahandusministeeriumi juhistele ministri kirjaga. Valitsemisala rahastamiskava ja finantsplaanid esitatakse läbi kuluarvestuse infosüsteemi (KAIS). Valitsemisala arengukava tegevuskava esitatakse Excelis strateegilise juhtimise infosüsteemi (SJIS) sisestamiseks.

Sisukord

Sisukord.....	2
Tulemusvaldkond: julgeolek ja riigikaitse.....	3
Programm 1: iseseisev sõjaline kaitsevõime	6
Programm 2: kollektiivkaitses osalemine	17
Programm 3: luure ja eelhoiatus	28
Programm 4: kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus	30

Tulemusvaldkond: julgeolek ja riigikaitse

Kaitseministeeriumi programmid kuuluvad tulemusvaldkonda „Julgeolek ja riigikaitse“.

Tulemusvaldkonna eesmärgiks on usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine.

Tabel 1. Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna mõõdikud ja sihttasemed.

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2020a)	2021	2022	2023	2024	2025
Üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt Riigikaitse arengukava otsustele. Allikas: Kaitseministeerium	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast
Eestis paiknevad alaliselt liitlaste väed. Allikas: Kaitseministeerium	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Sõjalise kaitse kulude tase SKP-st NATO meetodi järgi (%). Allikas: Kaitseministeerium	2,0% ¹	>2,0%	>2,0%	>2,0%	>2,0%	>2,0%
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses. Allikas: Uuring Avalik arvamus ja riigikaitse	57,6%	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%
Tegevväelaste arv aasta lõpul vähemalt. Allikas: Kaitseministeerium	3655	3717	3721	3750	3779	3808

Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna eesmärgi saavutamiseks on loodud neli programmi: iseseisev sõjaline kaitse, kollektiivkaitses osalemine, luure ja eelhoiatuse ning kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus. Programmid kuuluvad Kaitseministeeriumi valitsemisalasse.

¹ Tegelik kaitsekulude tase NATO meetodi järgi sõltub 2020. aasta tegelikust SKPst ning tegelikult kasutatud kaitse-eelarvest. Info nimetatud kulude osas selgub mais 2021. Eelarve planeerimises eraldatud tase oli 2,11% SKP.st

Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna pikaajalised arengueesmärgid on kokku lepitud Riigikaitse arengukavaga 2017 – 2026², mida viiakse ellu Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavadega.

Tulemusvaldkonna olukorra lühianalüüs

Kõik tulemusvaldkonna peamised eesmärgid saavutati.

Eesti oli 2020. aastal üks kümnest NATO riigist, mille kaitsekulude maht oli vähemalt 2% SKP-st. Ligemale kolmveerand kaitsekulude mahust suunati otseselt sõjaliste võimete loomiseks ja alalhoidmiseks. NATO määratluses põhihangetesse (*major equipment*) investeerimise sihttasemeks on kokku lepitud 20% kaitsekuludest, mille osas Eesti soorituseks oli märkimisväärne 25%. Pandeemiast tingitud majandussurutisele vaatamata jätkavad 2021.a kaitsekulude 2% sihttaseme täitmist kümnekond liitlast.

Kaitseväe arendamine. 2020. a saabusid Eestisse esimesed kuus liikursuurtükki, millega alustatakse järelveetavate suurtükkide asendamist liikursuurtükkidega. Kasutusele võeti esimene osa uutest automaatidest, millega alustatakse kogu struktuuri automaatide asendamist. Samuti toimusid esimesed tarned pikamaa tankitõrje raketiheitja süsteemi SPIKE hankest, millega asendatakse vanad MILAN süsteemid. Merevägi sai täiendust kahe Eestis ehitatud väekaitse kaatri näol, tagades kaitse liitlaste laevadele ja sadama akvatooriumis.

COVID kriis mõjutas oluliselt mitmerahvuseliste õppuste korraldamist ja nendel osalemist. Paljud õppused jäid ära või toimusid vähendatud mahus. Peamiselt mõjutas õppuste ära jäämine Kaitseväe Peastaabi, Mereväe ja Scoutspataljoni väljaõppe eesmärkide täitmist.

Kevadtorm toimus liitlaste ja reservväelaste arvelt vähendatud mahus, mille tulemusena jäi ära liitlaste vastuvõtu- ja integreerimise protseduuride harjutamine ning ei olnud võimalik hinnata planeeritud mahus reservüksuseid. Ajateenijate baasil moodustatud üksused saavutasid vajaliku väljaõppetaseme ning lõpetasid väljaõppetsükli plaaniliste lahinglaskmistega.

2020. aastal jätkus taristu loomine. Möödunud aastal jätkus Kaitseväe ja Kaitseväe taristu areng. Valmis mitmeid uusi hooneid ja muid rajatisi erinevatesse linnakutesse. Olulisemad valminud projektid on Tapal sõidukite varjualused, hooldus-õppe-garaaž, liikursuurtüki K9 hoiustushall, laskemoonahoidlad. Jõhvi linnakus valmis uus sõdurikodu. Valminud on Tapa lähiharjutusala ja seal paiknevad Suurbritannia poolt refinantseeritud pidurite testimisramp ja vintside testimisala. NATO ühisrahastuse toel arendati Keskpõlvüüri väljaõppevõimalusi. Valmis ka Ämari lennuraja ruleerimis- ja parkimisala.

Liitlaste kohalolek Eestis on tagatud mitmete erinevate koostööinitsiatiivide kaudu. Alates 2017. aasta kevadest paikneb Tapal liitlaste lahingupataljon (NATO enhanced Forward Presence - eFP), mille raamriigiks on Suurbritannia ja teisteks osalisriikideks roteeruvad põhimõttel Prantsusmaa, Taani ning Island. Ämari lennubaasist jätkus 365/24/7 põhimõttel NATO õhuturbemissioon (NATO's *Baltic Air Policing* - BAP). 2020. aastal panustasid 4-kuiste rotatsioonide kaupa õhuturbemissiooni Poola, Prantsusmaa ja Saksamaa. NATO üksuste vastuvõtmist, toetust ja õppuste läbiviimist Eesti territooriumil aitab toetada NATO staabielement (NATO Force Integration Unit – NFIU).

---

² http://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/rkak_2017_2026_avalik_osa.pdf

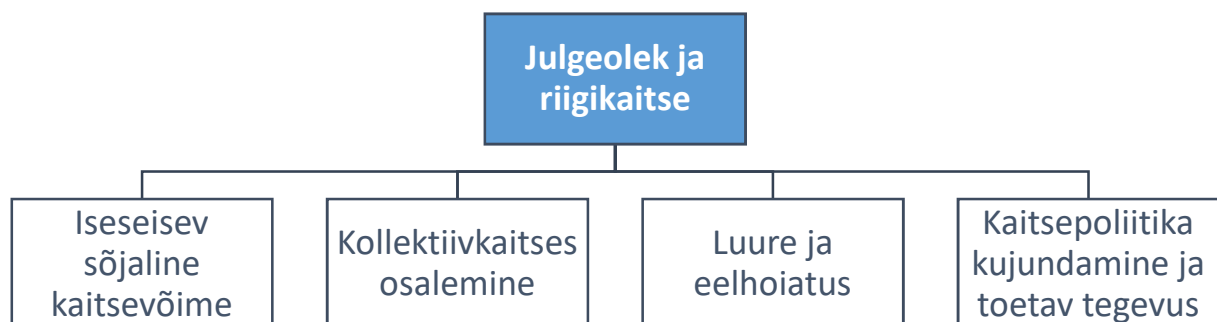
2020. aastal oli rahvusvaheline koostöö jätkuvalt aktiivne. Jätkus Eesti, Läti ja Taani töö mitmerahvuselise Põhjadiviisi staabi esmase operatsioonivõime saavutamise nimel, mis peaks toimuma 2021. aasta kevadel; staabi täielik operatsioonivõime saavutatakse 2023. aastal. EL-i osas keskenduti Brexiti, strateegilise kompassi, PESCO, Euroopa kaitsefondi, sõjaliste operatsioonide juhtimisvõime, sõjalise mobiilsuse ja Euroopa rahutagamisrahastu teemadele.

Jätkus kahe- ja mitmepoolsete abiprojektide ning ühisrahastusprojektides osalemise koordineerimine eelkõige Ukraina, Gruusia ja Afganistani suunal. 2020. aastal jätkati Ukraina kaitseväelastele inglise keele õpetamise projektiga Kaitseväge Akadeemias.

Eesti osales 2020. aastal NATO, EL-i, ÜRO ning USA ja Prantsusmaa tahtekoalitsiooni **rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel** Aafrikas, Lähis-Idas, Iraagis, Afganistanis ja Vahemerel kokku kuni 130 kaitsevälasega. COVID-19 pandeemia mõjutas ka Eesti osalemist rahvusvahelistel operatsioonidel, sest osa operatsioone, teiste seas EL-i väljaõppemissioon EUTM Mali, NATO missioon Iraagis NMI ja USA juhitud operatsioon Inherent Resolve Iraagis, otsustas vähendada ajutiselt oma tavapärasest tegevust asukohariigis ja ühtlasi vähendada ajutiselt isikkoosseisu, nende seas ka Eesti kaitsevälasi. Aasta teisel poolel hakkas operatsioonide tavapärase tegevus järk-järgult taastuma. Valmidusüksustes – NATO reageerimisväed (NRF), Ühendkuningriigi juhitud ühendekspeditsioonivägi (JEF) – oli valmis tegutsema kokku 234 kaitsevälast ning ÜRO, NATO, EL-i või nende liikmesriikide võimalikel operatsioonidel esmakordseks osalemiseks oli valmis 50 kaitsevälast. Eesti suurim osalus rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel 2020. aastal oli Prantsusmaa juhitud sõjalisel operatsioonil Barkhane ja selle erioperatsioonide sihtüksuses Takuba Malis Eesti ning NATO operatsioonil Resolute Support Afganistanis.

Kavandatud tegevused 2022-2025

Peamised tegevused on esitatud järgnevalt tulemusvaldkonna programmide lõikes.

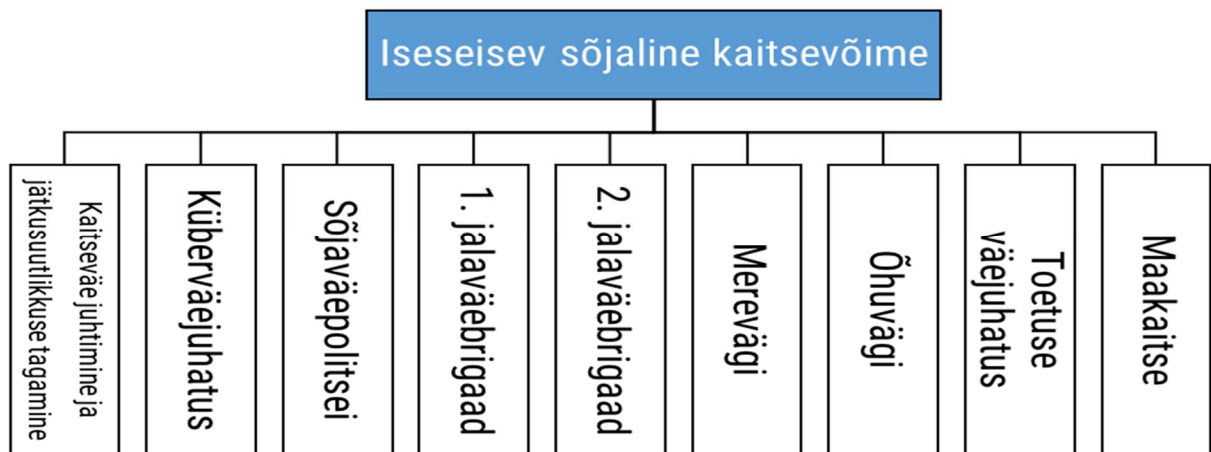
Programm 1: iseseisev sõjaline kaitsevõime

Tulemusvaldkond	Julgeolek ja riigikaitse
Tulemusvaldkonna eesmärk	Usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine
Valdkonna arengukava	Riigikaitse arengukava 2017-2026 Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2022-2025
Programmi nimi	Iseseisev sõjaline kaitsevõime
Programmi eesmärk	Ära hoida Eesti vastu suunatud rünnakud ja tagada, et Eesti suudab end väliste ohtude vastu kaitsta
Programmi periood	2022-2025
Peavastutaja (ministeerium)	Kaitseministeerium
Kaasvastutajad	Kaitsevägi, Kaitseliit, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus
Kaasvastutaja ministeerium	Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad
Programmi kirjeldus	Programm hõlmab kõiki Kaitseväe ja Kaitseliidu tegevusi, mis on seotud sõjaaja struktuuri ettevalmistamise ja ülalpidamisega. Programmi meetmeteks on arendusühikute grupid: Kaitseväe juhtimine ja jätkusuutlikkuse tagamine; Küberväejuhatuse; Sõjaväepolitsei; 1. Jalaväebrigad; 2. Jalaväebrigad; Merevägi; Õhuvägi; Toetuse väejuhatuse; Maakaitse. Programmi tegevusteks on kaitsetegevuseks vajalikud võimed, väeüksused ning juhtimisorganid ehk arendusühikute gruppides olevad erinevad arendusühikud.
Juhtimiskorraldus	Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal. Programmi kinnitab kaitseminister.
Märkused	Programmi rahastamiskava on programmi lisas 1
Programmi kood riigi strateegilise juhtimise süsteemis	JO01 (Tulemusvaldkonna „Julgeolek ja riigikaitse“ programm nr 1)

Skeem 1. Programmi asetus riigi strateegilise juhtimise vaates

Skeem 2. Programmi meetmed (Kaitseministeeriumi valitsemisala arendusühiku grupid)

Programmi mõõdikud ja eelarve

Tabel 1. Programmi „iseseisev sõjaline kaitsevõime“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale (üksuse lahinguvõimelisus* (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

* Üksuste lahinguvõime hindamiseks teostab Kaitsevägi perioodilist varude ning üksuste mehitatuse seiret, lisaks hinnatakse üksuse lahinguvõimelisust lisaõppekogunemiste ning hindamisõppustega. Üksuste lahinguvõime hindamise referentsiks varustuse ja isikkoosseisu osas on Riigikaitse arengukava protsessis üksuste hinnastamisel kasutatud maksumusmudel. Lõplike otsuste aluseks olev maksumusmudel konverteeritakse vastava RKAK raames tehtud otsuse järel üksuste koosseisu- ja varustustabeliks.

Tabel 2. Programmi eelarve

Eelarve jaotus	2021 eelarve	2022 eelarve	Muutus (eur)	Muutus (%)	eelarve		
					2023	2024	2025
Kulud	399 551 184	372 716 038	-26 835 146	-7%	376 857 603	377 876 083	426 351 026
sh välistoetused ja kaasrahastus	215 479	160 054	-55 425	-26%	0	0	0
sh amortisatsioon	61 328 835	60 339 207	-989 628	-2%	66 113 527	66 166 016	66 241 807
Investeeringud	82 261 879	179 492 326	97 230 447	118%	191 347 301	166 904 127	86 350 195
sh välistoetused ja kaasrahastus	995 000	4 746 639	3 751 639	377%	4 068 038	4 187 717	0

Programmi kuludes on arvestatud nii toetuseid, tööjõukulusid kui ka majandamiskulusid, samuti amortisatsiooni. Programmis on kajastatud vahendid ajateenijate toetuseks ja sotsiaalmaksuks ning hüvitiseks hukkamise või vigastuse korral. Lisaks kajastuvad programmi kuludes Kaitseliidu toetustest tehtavad Kaitseväe objektide valvega seotud kulud ning maakaitse üksuste väljaõppe kulud ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse poolt tagatav Kaitseväe taristu halduse kulu. Samuti Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse poolt Kaitseväe tarbeks tehtav kaitseotstarbelise varustuse soetus.

Programmi investeeringutes on kajastatud Kaitseväe ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse poolt Kaitseväe tarbeks tehtav kaitseotstarbelise varustuse soetus, ehitusinvesteeringud, masinate ja seadmete soetamine, IT investeeringud ja inventari soetamine.

Hetkeolukorra lühianalüüs

Kaitseväe juhtimine ja jätkusuutlikkuse tagamine

2020. aastal jätkati vastavalt Riigikaitse arengukavas 2017 – 2026 planeeritule Kaitseväe ja maakaitse sõjaaja struktuuri kuuluvate lahinguvõimeliste üksuste tootmist ja varustamist.

Personalivaldkonnas analüüsiti ning tõhustati tegevteenistujate värbamist ja olemasoleva personali hoidmist. Läbi rahvusvahelise sõjalise koostöö viidi läbi liitlaste kohaloleku tugevdamist. Jätkati KV personalistrateegias 2018 – 2027 sätestatud eesmärkide täitmist vastavalt eelpool mainitud dokumendi rakendusplaanile. Optimeeriti laskemoonaladude kasutamine. Jätkati logistikavaldkonna infosüsteemide infovahetuse arendamist ning Kaitseväe materjaliarvestuse sidumist Kaitseväe ressursihaldustarkvaraga. Riigikaitse arengukava 2021-2030 (edaspidi RKAK 21-30) maksumusmudelid ajakohastati ning koostati RKAK 21-30 põhiosa.

Korraldati õppus Kevadtorm 2020. Jätkati Sõduri baaskursuse (edaspidi SBK) ümberhindamisega, õppekavade ajakohastamisega ja ajateenijate väljaõppetsükli korrastamisega.

Kübertõrjehatus (KüVJ)

Kübertõrjehatus tagas Kaitseväe peastaabi töökeskkonda, korraldas sõjaaja ja reservüksuste ettevalmistamist ja formeerimist, toetas ja tagas Kaitseväe teavitustööd, juhtis ja koordineeris küber- ja juhtimistoetuse alaste võimete arendamist ning korraldas küberrelvaliigi väljaõpet.

1. Jalaväebrigaad

Jätkus vastavalt kavale 2x mehhaniseeritud jalaväepataljoni ja soomusjalaväepataljoni arendustegevus. Soomusjalaväepataljoni manööverkompaniid on lahinguvalmis. Alustati automaat GALIL väljavahetamisega R-20 vastu ning aasta lõpus saabusid pikamaa tankitõrje raketikompleksid SPIKE. Aasta lõpus saadi kätte esimesed 6 liikursuurtükki koos eritööriistade ja varuosade esimese saadetisega ning käivitati liikursuurtükkide modifitseerimise hange. Lisaks ehitati valmis liikursuurtükkide hoiuhall ja hooldus-õppe garaaž.

2. Jalaväebrigaad

Jätkus vastavalt kavale 3x kergejalaväepataljoni arendustegevus. Üleminek uutele automaatidele ning pikamaa tankitõrje raketisüsteemile toimub 2021 lõpuks.

Merevägi

Miinijahtijate võimeuendusprogrammi läbimine võimaldas jätkata aktiivset panustamist NATO alalises miinitõrjegrupis. Hangiti kaks väekaitsekaatrit mille abil on võimalik paremini korraldada väekaitset nii merel kui sadamates. Teoks saanud valge merepildi jagamine Balti riikide vahel on oluline verstapost olukorratundlikkuse loomisel merelises keskkonnas.

Õhuvägi

Õhuvägi jätkas osalemist NATO integreeritud õhu- ja raketikaitse süsteemis (NATINAMDS) ning Ämari Lennubaasist tagati Balti õhuturbeoperatsioonide (eBAP) läbiviimine. Kasutusele võeti kaks lennukit M-28 õhutranspordi tagamiseks ja alustati õhusõidukite varustuse täiendamist. Alustati kopteripilootide ümberõppe programmiga, mille eesmärk on tagada lennukimeeskondade olemasolu õhusõidukitele M-28. Kaitseväe lennutegevuse ohutuse tagamiseks ja arendamiseks on loodud Kaitse lennunduse järelvalve teenistus.

Toetuse väejuhatuse

Toetusväejuhatuse (TVJ) üksuste väljaõppe eesmärgid saavutati pataljoni koostegevusharjutuste raames, Hoolimata viiruse levikust tekkinud piirangutest TVJ-le püstitatud ülesanded said täidetud. Kinnitati esmakordselt TVJ staabi (TVJS) arengukava, millega kehtestati TVJS väljaõppelised tegevused aastateks 2020-2022 ning mis löi alused ja ajalise määratluse järgnevate arengukavade koostamiseks. Planeeriti ja valmistati ette NATO Readiness Initiative raames riikilik toetuslement, mis saavutab valmiduse 2021 aastal. RKAK 2021-2030-st lisandusid TVJ-le täiendavad võimed, mille rakendamist alustatakse aastatel 2022-2025. TVJ rahu aja struktuuritabelis toimusid suurel hulgal muutused, mille käigus likvideeriti TVJ koosseisust Raamatupidamiskeskus, Harjutusväljade teenistus ja Meditsiini Väljaõppekeskus. Lisandus TVJ koosseisu Seli Tervisekeskus ja Paldiski meditsiinigrupp.

Maakaitse

Kaitseliit alustas hajutatud lahingutegevuse doktriini rakendamise ja selle raames valmistati ette koosseisu suurendamiseks 9538 sõja aja ametikohani ning doktriini põhimõtete elluviimiseks vajalikud võimekirjeldused ning koosseisu-varustustabelid.

Kavandatud tegevused 2022-2025

Aastatel 2022-2025 jätkub Riigikaitse arengukavas 2017-2026 kinnitatud tegevuste elluviimine arvestades eelotsustega, mis tehti RKAK 2021-2030 koostamisel, sealhulgas

- Planeerimisperioodi jooksul relvastatakse operatiivstruktuur ümber uute automaatrelvadega ning hangitakse täiendavalt kuulipildujaid. Kasutusele võetakse liikursuurtükid ning nende ja soomusjalaväepataljoni toetusmasinad. Planeerimisperioodi jooksul muudetakse üksuste paiknemiskohti vastavalt taristukavale.
- Aastal 2022 korraldatakse järjekordne õppus SIIL.
- NATO väevõimeesmärkide täitmise osas on planeerimisperioodil rõhuasetus lahingumasinatel pataljoni lahingugrupil, teadus- ja arendustegevusel.
- Jätkub integreeritud õhukaitse süsteemide arendamine, 2. jalaväebrigaadi õhutõrje tulejuhtimise võimet arendamine, taristu arendused

Täpsemad tegevused programmi meetmete (arendusühiku gruppide) lõikes on järgmised.

Arendusühiku grupp (meede): KV juhtimine ja jätkusuutlikkuse tagamine

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 2 p 6 alusel on riigisaladus

Tabel 2. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Kaitseväge peastaap toetab Kaitseväge juhatajat ja Kaitseväge juhataja asetäitja tegevust ning tagab nende käskude täitmise, planeerib Kaitseväge tegevust, ja nõustab, juhendab, koordineerib ja kontrollib Kaitseväge üksuste tegevust.

Arendusühiku grupp (meede): Küberväejuhatuse (KüVJ)

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025 Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 2 p 6 alusel on riigisaladus

Tabel 3. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 2 p 6 alusel on riigisaladus

Arendusühiku grupp (meede): sõjaväepolitsei

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: planeerimisperioodi jooksul jätkab elukutseline sõjaväepolitsei määratud riiklike ja rahvusvaheliste põhiülesannete täitmist, sh järelevalve teostamist kaitseväge distsipliini üle. Sõjaväepolitsei vahipataljon jätkab SA üksuste ettevalmistamist ajateenijate baasil s.h. 2022 loodud Põhjadiviisi väekaitsekompanii ettevalmistamist ning riiklike ja Kaitseväge tseremooniade korraldamist

Tabel 4. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Jätkub plaaniline väljaõpe ja lahinguvalmiduse hoidmine.

Järjepidevalt toimub elukutselise Sõjaväepolitsei koosseisu ja Sõjaväepolitsei esimese kompanii varustatuse alalhoidmine ja uuendamine.

Arendusühiku grupp (meede): 1. jalaväebrigaad (mehhaniseeritud jalaväebrigaad)

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 2 p 6 alusel on riigisaladus.

Tabel 5. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Jätkub plaaniline väljaõpe ja lahinguvalmiduse hoidmine.

Planeerimisperioodi jooksul varustatakse alalises valmiduses olev Scoutspataljon toetussoomukitega 2024. a. II kvartali lõpuks. Sama aasta õppusel Kevadtorm toimub ka üksuse lahinguvõime perioodiline hindamine (CREVAL). Mehhaniseeritud jalaväepataljon KALEV hoiab saavutatud lahinguvõimet ning jätkab reservüksuste tootmist. 2025 aastal viiakse Kaitseväe õppuse SIIL raames läbi pataljoni lahinguvõime perioodiline hindamine. Mehhaniseeritud jalaväepataljon Viru hoiab saavutatud lahinguvõimet ning jätkab vastavalt planeeritule reservüksuste koolitamist. 2025 aastal toimival Kaitseväe õppusel SIIL hinnatakse perioodiliselt pataljoni lahinguvõimet. Tankitörjekompanii hoiab 2020/21 väljaõppetsükli saavutatud uute pikamaa tankitörjeraketisüsteemidega. Suurtükiväepataljon keskendub liikursuurtükivõime arendamisele. 2022. aastal alustatakse esimeste allüksuste väljaõppega.

Jalaväe lahingumasinate väljaõppe tagamiseks arendatakse Tapa sõjaväelinnaku lähiharjutusala ning arendatakse keskpõlügeni, kaasates selleks kaitse-eelarve välist finantseerimist (USA programmid, NATO ühisrahastus ja Vabariigi Valitsuse rahaeraldised).

Planeerimisperioodi jooksul rajatakse täiendav majutus ja hooldus/hoiustamise taristu Jõhvi ning Tapa linnakutesse, tagatakse vajalik tegevväelaste majutus ning spordivõimalused Tapa linnas.

Planeerimisperioodil muutuvad 1. jalaväebrigaadi manööverüksused suure tulejõu ja kaitstuse ning kõrge mobiilsusega manööverüksuseks.

Arendusühiku grupp (meede): 2. Jalaväebrigaad

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 2 p 6 alusel on riigisaladus

Tabel 6. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Jätkeb plaaniline väljaõpe ja lahinguvalmiduse hoidmine.

Brigaadi manööver ning toetusüksuste lahinguvõimet hinnatakse aastal 2022 toimuva Kaitseväe õppuse SIIL raames.

Brigaadi jalaväepataljonid hoiavad perioodi kestel saavutatud lahinguvalmidust ning valmistavad ette ühe reserv kergejalaväepataljoni isikkoosseisu aastas.

Suurtükiväepataljoni täiendatakse tulejuhtimisvarustuse ja suurtükkide veoks mõeldud transpordivahenditega ning staabimasinaga. 2024. a. lõpuks saavutatakse kaudtuletegevuse digitaliseerimises esialgne valmidus. 2025 alustatakse suurtükiväepataljoni reorganiseerimisega liikursuurtükkide pataljoniks.

Pioneeripataljoni hangitakse erinevat tüüpi pioneeritehnikat (välikindlustus- ja tõkestamisvõime tõstmine) ja transpordivahendeid ning sellega saavutab pioneeripataljon täieliku tegutsemisvalmiduse toetamaks 2. jalaväebrigaad lahingutegevust ning toimima kui kiirreageerimisvalmiduses olev pioneeritoetuse element.

Tagalapataljon saavutab piiratud tegutsemisvalmiduse aastaks 2022. Hangitakse erinevaid transpordivahendeid, eritehnikat ja treilereid, et saavutada lahingteenindustoetuse (varude veovõime) lahinguvõime brigaadi siseselt.

Õhutõrjepataljoni lahinguvõimet tõstetakse tulejuhtimis- ja juhtimisvõime elementide hankimisega sarnaselt 1.jalaväebrigaadi õhutõrjepataljoniga, millest tulenevalt on ta võimeline toetama 2. jalaväebrigaadi lahingutegevust ning toimima kui kiirreageerimisvalmiduses olev manööverüksuste lahingutoetuselement.

Tankitõrjekompanii hoiab 2021/22 väljaõppetsükli saavutatud uute pikamaa tankitõrjeraketisüsteemidega tegutsemise võimet ning jätkatakse reservüksuste väljaõpetamist.

Brigaadi väljaõppe tingimused paranevad tänu Nursipalu harjutusala arendamisele, kus arendatakse lõplikult välja tingimused tankitõrjegranaadiheitjate ja miinipildujate laskmiseks. Alustatakse brigaadi taristu suuremahulise arendusega.

Arendusühiku grupp (meede): merevägi

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: rakendatud on uus, divisjonipõhine, struktuur ning taasluakse Mereveä staap. Jätkub Mereväes olemasolevate võimete alalhoidmine ja arendamine, läbi puuduste kõrvaldamise personali, varustuse, juhtimise- ja side valdkonnas ning taristu arendamise ja parendamise. Toimunud on uute, RKAK 2021-2030 eelotsuste raames, loodud võimete (rannakaitse raketisüsteemid ning meremiinid) esmane integratsioon olemasolevasse struktuuri. Tuukriüksuse osas säilitatakse tänaseks saavutatud võime eesmärgiga toetada miinijahtijaid ning tagada piirangutega vastu võtva riigi toetusega seotud kohustused sadamates. Jätkatakse mereolukorra teadlikkuse (MSA - Maritime Situational Awareness) arendamist.

Tabel 7. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Jätkub plaaniline tegevüelaste ja ajateenijate väljaõppe mereväes. Programmi perioodil hangitakse ja võetakse kasutusse rannakaitseraketisüsteemid ning meremiinid.

Arendusühiku grupp (meede): õhuvägi

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025: planeerimisperiodil jätkub Õhuväes olemasolevate võimete alalhoidmine ja arendamine, läbi puuduste kõrvaldamise personali, varustuse, juhtimise- ja side valdkonnas ning taristu arendamise ja parendamise. Jätkatakse opereerimist osana NATO õhukaitse süsteemist ja tagatakse Eesti õhuseiresüsteemi ja õhuseireradarite töö. Integreeritakse olemasolevasse süsteemi tuuleparkide mõju kompenseerimiseks hangitavad radarid.

Tabel 8. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
--------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
--	-----	-----	-----	-----	-----

Tegevuste kirjeldus

Hoitakse käigus lennukit An2, tagamaks tulekustutusvõime metsa- ja maastikutulekahjude likvideerimiseks. Lõpetatakse opereerimine helikopteritega R44.

Arendusühiku grupp (meede): toetuse väejuhatuse

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Eesmärk aastaks 2025:

Jätkub plaaniline väljaõpe ja lahinguvalmiduse hoidmine.

Tabel 9. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Jätkub plaaniline tegevüelaste ja ajateenijate väljaõpe väejuhatuses.

Arendusühiku grupp (meede): sõjaline maakaitse

Meetme eesmärk: üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele ning lahinguvalmis vastavalt sõjalise valmisoleku eeskirjale.

Tabel 10. Meetme mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Üksus on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele (RKAK) ning lahinguvalmis (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevuste kirjeldus

Alustatakse maakaitse struktuuri reorganiseerimisega. Jätkub plaaniline kaitseliitlaste väljaõpe ja lahinguvalmiduse hoimine.

Programmi 1 lisa 1. Rahastamiskava

Programi kulud planeerimistasandite lõikes.

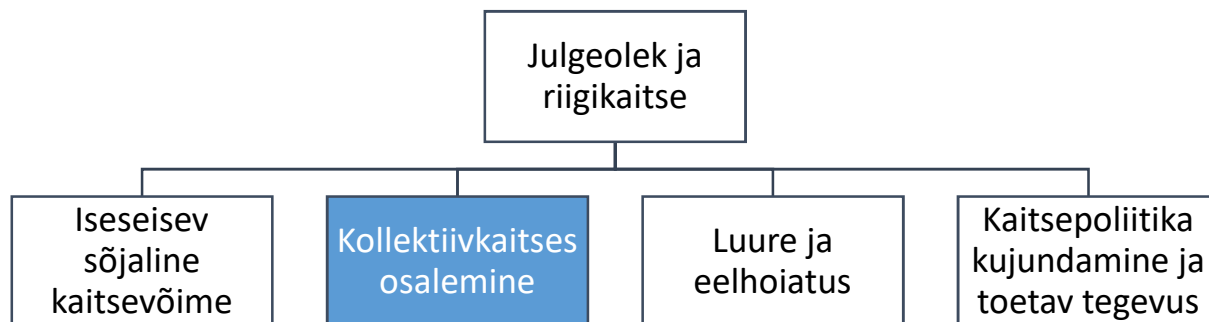
Nr	Planeerimis- tasand	Nimetus	2022	2023	2024	2025
	Programm	Iseseisev sõjaline kaitsevõime	372 716 038	376 857 603	377 876 083	426 351 026
1	Meede	Kaitseväge juhtimine ja jätkusuutlikkuse tagamine	34 974 542	39 912 837	45 953 762	52 135 417
2	Meede	Küberväejuhatuse	35 208 529	29 601 210	28 655 042	32 937 778
3	Meede	Sõjaväepolitsei	7 130 168	6 316 507	7 307 887	6 713 846
4	Meede	1. Jalaväebrigad	102 131 891	88 270 969	98 419 830	96 968 907
5	Meede	2. Jalaväebrigad	30 484 125	36 586 954	36 678 087	30 654 138
6	Meede	Merevägi	18 597 375	27 756 429	19 925 843	25 901 241
7	Meede	Õhuvägi	45 887 689	46 040 171	47 277 671	49 189 429
8	Meede	Toetuse väejuhatuse	69 213 891	78 935 769	76 125 421	105 504 040
9	Meede	Maakaitse	29 087 828	23 436 757	17 532 540	26 346 230

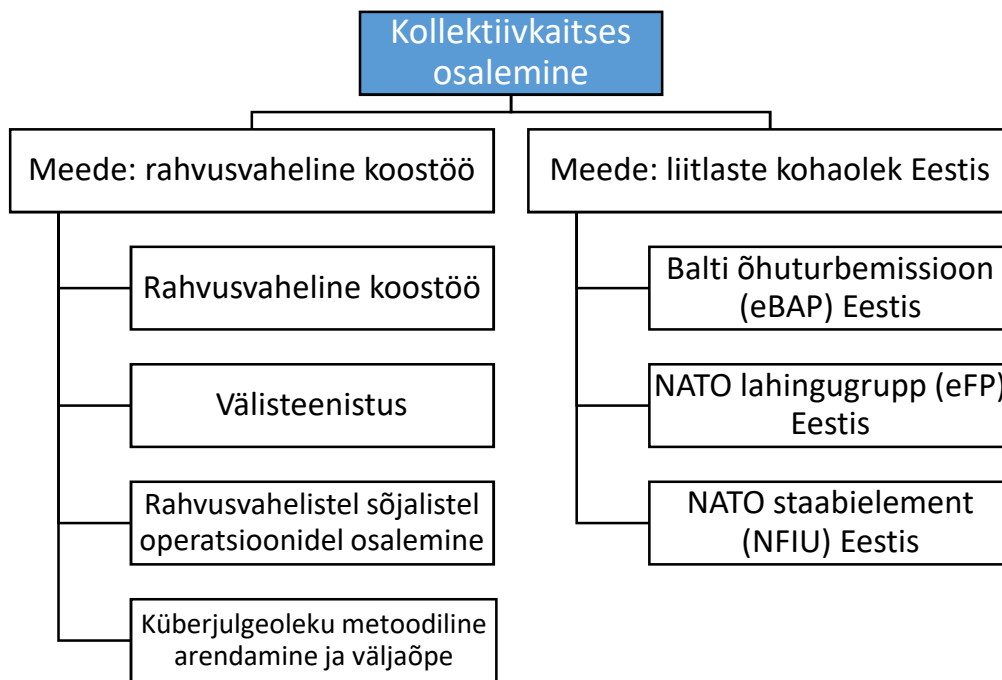
Programm 2: kollektiivkaitses osalemine

Tulemusvaldkond	Julgeolek ja riigikaitse
Tulemusvaldkonna eesmärk	Usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitsese ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine
Valdkonna arengukava	Riigikaitse arengukava 2017-2026 Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2022-2025
Programmi nimi	Kollektiivkaitses osalemine
Programmi eesmärk	NATO kollektiivkaitsese on tõhus ja kindel. Tagatud on kollektiivkaitsese toimimine, sh läbi Eesti osaluse rahvusvahelise julgeoleku tagamisel ning liitlaste panuse Eesti kaitsesse
Programmi periood	2022-2025
Peavastutaja (ministeerium)	Kaitseministeerium
Kaasvastutajad	Kaitsevägi, Kaitseliit, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused	Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad
Programmi kirjeldus	Eesti kaitsevõime toetub iseseisvale sõjalisele kaitsevõimele, luurele ja eelhoiatusele ning kollektiivkaitsesele. Käesolev programm hõlmab Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge tegevusi, mis on vahetult seotud rahvusvahelise koostöö, sh liitlassuhete ning liitlaste sõjalise kohaloleku tagamisega. Programm koosneb kahest meetmest. Esimene meede (rahvusvaheline koostöö) hõlmab tegevusi ja meetmeid, mis on kooskõlas riigikaitse arengukavas planeerituga. Programmi teine meede (liitlaste kohalolek Eestis) koosneb tegevustest ja kuludest, mis ületavad riigikaitse arengukavas planeeritud mahte ja rahalisi võimalusi ning on seotud otseselt NATO heidutus- ja kaitsehoiaku raames Eestis roteeruvate vägede taristuvajaduse ning kohalolekust Eestile tulenevate ülalpidamiskuludega. Programm sisaldab ka tegevusi, mida tehakse või rahastatakse täiendavalt USA või NATO vahenditest.
Juhtimiskorraldus	Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal. Programmi kinnitab kaitseminister.
Märkused	Programmi rahastamiskava on programmi lisa 1
Programmi kood riigi strateegilise	JO02

Skeem 1. Programmi asetuse riigi strateegilise juhtimise vaates

Skeem 2. Programmi meetmed ja tegevused

Programmi mõõdikud ja eelarve

Tabel 1. Programmi „kollektiivkaitses osalemine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Eestis paiknevad alaliselt liitlaste väed	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tabel 2. Programmi eelarve

Eelarve jaotus	2021	2022	Muutus (eur)	Muutus (%)	eelarve		
	eelarve	eelarve			2023	2024	2025
Kulud	47 042 207	45 861 647	-1 180 560	-3%	43 901 110	45 540 177	45 274 259
sh välistoetused ja kaasrahastus	6 397	731 160	724 763	11330%	708 000	708 000	0
sh amortisatsioon	192 083	5 682 459	5 490 376	2858%	5 682 405	5 735 018	5 760 652
Investeeringud	11 215 023	12 940 682	1 725 659	15%	2 432 079	2 102 926	72 517
sh välistoetused ja kaasrahastus	8 270 343	10 015 488	1 745 145	21%	1 973 515	1 631 194	0

Programmi kuludes on kajastatud rahvusvahelise koostööga seotud välisteenistuskulud, rahvusvaheliste sõjaliste operatsioonide kulud ning liitlaste kohaloluga seotud kulud. Kulud on kajastatud Kaitseväe, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse ja Kaitseministeeriumi eelarves.

Programmi investeeringutes on suuremad investeeringud seotud liitlaste taristu ja välistoetuste arvelt tehtavate investeeringutega peamiselt Tapale, Ämarisse ja Kaitseväe keskpölvüoonile. Valdav osa välisinvesteeringuid laekub NATO julgeolekuinvesteeringute programmist (NSIP). Investeeringud hõlmavad ka masinate ja seadmete soetusi. Programmi investeeringud tehakse enamjaolt Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse poolt.

Hetkeolukorra lühianalüüs

Rahvusvaheline koostöö (meede 1)

2020. aastal oli rahvusvahelise koostöö hoolimata COVID pandeemiaga seotud piirangutest jätkuvalt aktiivne ja laialdane nii kahepoolsete meie strateegiliste liitlastega kui ka paljudes multilateraalsetes raamistiketes. Eesti osales NATO ja EL-i liikmelisusega seotud tegevustes. NATO pooltel oli peamine tegevus seotud eelmistel tippkohtumistel määratletud töösuundade heidutus- ja kaitsehoiaku tugevdamiseks. Jätkus Eesti, Läti ja Taani koostöö mitmerahvuselise Põhjadviiisi staabi esmase operatsioonivõime saavutamise nimel. Staabi ülesanneteks on oma vastutusallas oleva territooriumi kaitse koordineerimine, sõjaliste operatsioonide planeerimine ja juhtimine ning selleks vajaliku väljaõppe läbiviimine. Staap saavutab esmase operatsioonivõime 2021. aasta kevadel ning täieliku operatsioonivõime 2023. aastal. Eesti

osaleb staabi töös kokku kuni 21 inimesega. Arvestuslikud kulud ühe isiku kohta on kuni 150 000 eurot aastas, millele lisanduvad staabi ülalpidamiskulud jagatuna Põhjadiviisi kolme raamriigi vahel.

EL-i osas keskenduti Brexiti, strateegilise kompassi, Permanent Structured Cooperation (PESCO), Euroopa kaitsefondi, sõjaliste operatsioonide juhtimisvõime, sõjalise mobiilsuse ja Euroopa rahutagamisrahastu teemadele. 2019. a sügisel lähetati alalisse esindusse ÜRO juures Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu liikmeksoleku perioodiks (2020-2021) Kaitseväe (KV) sõjaline esindaja. Kaitseministeerium panustab koostöös KV ja Välisministeeriumiga ka relvastuskontrolli valdkonna debattidesse OSCE-s ja laiematesse julgeolekualastesse aruteludesse ÜRO-s. 2019. a sügisel lähetati alalisse esindusse ÜRO juures Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu liikmeksoleku perioodiks (2020-2021) KV sõjaline esindaja.

Jätkus kahe- ja mitmepoolsete abiprojektide ning ühisrahastusprojektides osalemise koordineerimine eelkõige Ukraina, Gruusia ja Afganistani suunal. 2020. aastal jätkati Ukraina kaitseväelastele inglise keele õpetamise projektiga Kaitseväe Akadeemias.

Välissteenistuses on üle 100 isiku, toimub nende regulaarne juhustamine Eesti huvide kaitsmiseks. Välissteenistuses on prioriteetsed kaitseatašeedega esindatus Eesti jaoks olulistes strateegilistes partnerriikides ning NATO ja Euroopa Liidu esindustes ja sõjalistes staapides.

Eesti osales 2020. aastal NATO, EL-i, ÜRO ning USA ja Prantsusmaa tahtekoalitsiooni **rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel** Aafrikas, Lähis-Idas, Iraagis, Afganistanis ja Vahemerel kokku kuni 130 kaitseväelasega. Valmidusüksustes – NATO reageerimisväed (NRF), Ühendkuningriigi juhitud ühendekspeditsioonivägi (JEF) – oli valmis tegutsema kokku 234 kaitseväelast ning ÜRO, NATO, EL-i või nende liikmesriikide võimalikel operatsioonidel esmakordseks osalemiseks oli valmis 50 kaitseväelast.

Eesti suurim osalus rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel 2020. aastal oli Prantsusmaa juhitalval sõjalisel operatsioonil Barkhane ja selle eriooperatsioonide sihtüksuses Takuba Malis (kokku 70 kaitseväelast, Riigikogu mandaat kuni 95 kaitseväelast) ning NATO operatsioonil Resolute Support Afganistanis (kokku 45 kaitseväelast, Riigikogu mandaat kuni 46 kaitseväelast).

Eesti jätkab rahvusvahelistesse sõjalistesse missioonidesse ja operatsioonidesse panustamist senistel põhimõtetel. Operatsioonidel osalemise eesmärk on panustamine Eesti ja liitlaste julgeoleku tagamise ning liitlaste ja partnerite vahelisse ühisesse solidaarsesse koormajagamisse rahu ja stabiilsuse saavutamiseks maailmas. Selle kaudu süvenevad liitlassuhted, samuti paranevad KV võimed. Operatsioonidel tehtava koostöö kaudu suureneb ka liitlaste nähtavus Eestis ning Eesti nähtavus liitlasriikides ja rahvusvahelistes organisatsioonides. lähtudes solidaarsusest liitlastega ning soovist panustada stabiilsuse ja julgeoleku tagamise maailmas.

Liitlaste kohalolek Eestis (meede 2)

Liitlaste kohalolek Eestis on tagatud mitmete erinevate koostööinitsiatiivide kaudu. Alates 2017. a kevadest paikneb Tapal liitlaste lahingugrupp (*NATO enhanced Forward Presence - eFP*), mille raamriigiks on Suurbritannia ja teisteks osalisriikideks roteeruval põhimõttel Prantsusmaa ja Taani, lisaks panustab ühe eksperdiga ka Island.

Ämari lennubaasist jätkub 365/24/7 põhimõttel tegevust liitlaste õhuturbe missioon (*NATO's Baltic Air Policing - BAP*). 2020. aastal panustasid 4-kuiste rotatsioonidega õhuturbemissiooni Poola, Prantsusmaa ja Saksamaa.

NATO üksuste vastuvõtmist, toetust ja õppuste läbiviimist Eesti territooriumil aitab toetada NATO staabielement (*NATO Force Integration Unit – NFIU*). Staabielement võimaldab võimaliku kriisi korral NATO vägedel kiirelt Eestisse siirda, samuti aitab see juba praegu Eestis olevate liitlasvägede kohalolu koordineerida ja erinevaid kaitseplaane harmoneerida.

Eestis paikneva NATO küberkaitsekoostöö keskus (*Cooperative Cyber Defence Center of Excellence – CCDCOE*) panustab NATO küberkaitsealase väljaõppe ja teadus- ning arendustegevusse läbi koolituste, õppuste, konverentside, töötubade jms tegevuste. CCDCOE koosseisus on 2021. aasta alguse seisuga 43 eksperti, kes on saadetud Eestisse liitlaste ja partnerite poolt.

Kavandatud tegevused 2022-2025

Kollektiivkaitses osalemise programmi olulisemad tegevused on järgmised:

- Eesti osaleb aktiivselt NATO heidutus- ja kaitsepoliitika meetmete välja töötamises ja tugevdamises. Eesti toetab Euroopa Liidu kaitsekoostöö arendamist, mis toetab transatlantiliste suhete tugevdamist, NATO-EL koostööd ja lähedast partnerlussuhet Eesti strateegiliste liitlastega.
- Abikäepoliitika osas on vahendid planeeritud NATO Afganistani relvajõudude usaldus-rahastusse, samuti Gruusia ja Ukraina toetamiseks ning Genfi julgeolekupoliitika teaduskeskusesse panustamiseks. Tagatakse Ukraina haavatud sõduritele Eestis pakutava taastusraviga seotud transpordikulud ja Ukraina kaitseväelastele inglise keele õpetamise projekti jätkumine Kaitseväe Akadeemias.
- Eesti on üks Põhjadiviisi staabi raamriike. Osalemine näeb ette ametikohtade mehitamise ning panustamise staabi üldistesse kuludesse. Lätis Adaži sõjaväelinnakus tegutseva staabi ülesanne on tõhustada piirkonna kaitsevõimet ja ühendada täieliku operatsioonivõime saavutamisel regiooni sõjalised üksused NATO kõrgema juhtimisstruktuuriga. Põhjadiviisi staabi loomisega lisandus NATO väestruktuuri spetsiifiliselt Eesti ja Läti kaitsele keskenduv sõjaline juhtimistasand. Diviisi staabi toetamiseks varustatakse vastav sõjaväepolitsei üksus.
- Osalemine rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel on Eesti jaoks üks julgeoleku- ja kaitsepoliitika prioriteetidest ning toetab Eesti julgeolekupoliitiliste eesmärkide saavutamist. Operatsioonidel osalemine kinnitab Eesti pühendumust panustada koormajagamise rahu ja stabiilsuse saavutamiseks maailmas. Eesti aktiivne osalemine stabiilsuse tagamisel maailmas loob omakorda soodsad eeldused meie liitlaste paremaks kaasamiseks julgeoleku tagamise Läänemere piirkonnas, nii kahepoolselt kui ka eFP ja NATO õhuturbemissiooni ning tahtekoalitsioonide (JEF) kaudu. See parandab Kaitseväe terviklikku arengut ning suurendab Eesti kaitsevõimet ja tõhustab heidutust. Osalemise maht lähtub kehtivatest Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu otsustest.
- Eestis jätkub Balti õhuturbe missioon, siin paikneb NATO staabielement (NFIU) ja NATO liitlaste lahingugrupp (eFP), mille raamriik on Suurbritannia. Vahendid on planeeritud liitlaste navigatsioonitasudeks. Taristuprojektide osas toetatakse liitlaste vajadusi Ämari baasis, Tapa linnakus ja keskpölvügonil. Vastavalt poliitilistele kokkulepetele kaetakse liitlaste vastuvõtmisega seotud otsesed kulud lisaks riigikaitsele eraldatud 2% SKPl.

- Eestis jätkab tegevust NATO küberkaitsekoostöö keskus (Cooperative Cyber Defence Center of Excellence – CCDCOE), mis panustab NATO küberkaitsealase väljaõppe ja teadus- ning arendustegevusse läbi koolituste, õppuste, konverentside, töötubade jms tegevuste.

Täpsemad tegevused programmi meetmete lõikes on järgmised.

Meede 1: rahvusvaheline koostöö

Meetme eesmärk: Eesti mõju ning tegusus NATO-s ja Euroopa Liidus on suuremad kui Eesti suurus seda eeldaks. Eesti kaitsepoliitika toetab lähedasi kahe- ja mitmepoolseid suhteid Eesti peamiste liitlas- ja partnerriikidega. Operatsioonid toetavad Eesti julgeolekupoliitika eesmärke.

Tabel 3. Meetme „rahvusvaheline koostöö“ mõõdik

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Eesti mõju ning tegusus NATO-s ja Euroopa Liidus on suuremad, kui Eesti suurus seda eeldaks (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Meede „rahvusvaheline koostöö“ koosneb kolmest programmi tegevusest: rahvusvaheline koostöö, välisteenistus ja rahvusvahelistes sõjalistes operatsioonides osalemine.

Tegevus 1: rahvusvaheline koostöö

Programmi tegevuse eesmärk on Eesti mõju suurendamine ja sõnumite kajastatus laiemalt, kui Eesti suurus annaks alust seda eeldada.

Eesti osaleb aktiivselt NATO heidutus- ja kaitsepoliitika meetmete välja töötamisel ja tugevdamisel. Eesti toetab Euroopa Liidu kaitsekoostöö arendamist, mis toetab NATO kollektiivkaitset, NATO-EL koostööd ning lähedast partnerlussuhet Eesti strateegiliste liitlastega.

Planeerimisperioodil jätkuvad senised tegevused, arvestatud on Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge lähetuskulude mõõduka kasvuga.

Abikäepoliitika raames on vahendid planeeritud NATO Afganistani relvajõudude usaldusrahastusse, samuti Gruusia ja Ukraina toetamiseks ning Genfi julgeolekupoliitika teaduskeskusesse panustamiseks. Tagatakse haavatud Ukraina sõdurite taastusraviga seotud transpordikulud ja Ukraina kaitseväelastele inglise keele õpetamise projekti jätkumine Kaitseväge Akadeemias. Tagatud on liikmelisus rahvusvahelistes organisatsioonides nagu OSCE ja ÜRO. Seoses Eesti mittealalise liikmelisusega ÜRO JN-s 2020-2021, lähetati 2019. a sügisest kuni 2022. a alguseni esindusse ÜRO juures New York’is KV sõjaline esindaja.

Tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium, Kaitseväge ja Kaitseliit. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused „rahvusvaheline kahe- ja

mitmepoolne kaitsekoostöö“, „rahvusvahelises sõjalises koostöös osalemine“, „vastuvõtva riigi toetus“, „küberjulgeoleku metoodiline arendamine“.

Tabel 4. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Eesti kuvand olulistes liitlas- ja partnerriikides (Kaitseministeerium)	Positiivne	Positiivne	Positiivne	Positiivne	Positiivne

Tegevus 2: välisteenistus

Programmi tegevuse eesmärk on, et Eesti mõju on suurem ja sõnumite kajastus laiem, kui Eesti suurus annaks alust seda eeldada.

Selleks jätkuvad planeerimisperioodil senised tegevused. Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „välisteenistus“.

Tabel 5. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Välisteenistuses olevate isikute arv (Kaitseministeerium)	101	97	96	96	96

Tegevus 3: rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel osalemine

Tegevuse eesmärk on see, et Eesti osalemine rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel toetab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärkide saavutamist ning kaitsekoostöö süvendamist Eesti jaoks oluliste strateegiliste liitlasriikidega.

Planeerimisperioodi osalemise maht lähtub kehtivatest Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu otsustest. Operatsioonide aastane kulu (koos käibemaksuga) jääb vahemikku vahemikus 12,4 mln eurot (2022) ja 9 mln eurot (2025).

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel osalemine“.

Tabel 6. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel ja valmidusüksustes osalevate isikute arv aastas vastavalt Riigikogu	130 kaitseväelast operatsioonidel + kuni 284 valmidusüksustes	100 kaitseväelast operatsioonidel + kuni 250 valmidusüksustes	100 kaitseväelast operatsioonidel + kuni 250 valmidusüksustes	100 kaitseväelast operatsioonidel + kuni 250 valmidusüksustes	116 kaitseväelast operatsioonidel + kuni 300 valmidusüksustes

mandaadile (Kaitseministeerium)					
------------------------------------	--	--	--	--	--

Tegevus 4: Küberjulgeoleku metoodiline arendamine ja väljaõpe

Programmi tegevuse eesmärgiks on kasvatada küberkaitsealast teadlikkust nii KM valitsemisalas kui ka liitlaste ja partnerite hulgas. Suurendada vastupanuvõimet küberrünnakutele. Kasvatada küberkaitsest huvitatud noorte hulka Eestis.

2021. aastal alustas tegevust sihtasutus CR14, mille kaudu on võimalik tulemuslikumalt tagada Eesti sõjalise kaitse toetamine läbi kübervaldkonna eesmärkide saavutamise ja vajadustega arvestamise. Lisaks: 1) soodustatakse teiste ministeeriumide, akadeemia ja erasektori kaasamist laiapindsesse riigikaitse kübervaldkonnas, 2) luuakse paindlikumad eeldused uuteks tegevusteks ja välisrahastuse kaasamiseks ning 3) tekib selgem ülevaade Küberharjutusvälja teenuse maksumusest ja NATO CCDCOE vastuvõtva riigi kuludest.

Sihtasutus CR14 opereerib küberväljaõppekeskust, kus korraldatakse nii CR14 enda tegevuse, KM valitsemisala väljaõppe kui ka NATO tegevusega seotud koolitusi, õppusi, konverentse, seminare jm üritusi, mis toetavad eelnevas lõigus nimetatud tegevusi.

NATO CCDCOE Eesti poolne administratiivne toetamine ja sisuline panustamine toimub käesoleva tegevuse alt, vastav ressurss eraldatakse sihtasutusele CR14, kes tagab CCDCOE mehitamise ning igapäevase toimimise.

Tabel 7. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
NATO CCDCOEga liitunud riikide arv (Kaitseministeerium)	29	30	31	32	33
NATO CCCDOE töös osalevate väliseksperptide arv	43	44	45	46	47
Küberharjutusväljal treenitud / koolitatud professionaalsete inimeste hulk	1000	1200	1300	1400	1500
Läbi küberharjutusvälja formaadi pakutud teenuste maksumus	500 000€	700 000€	800 000€	900 000€	1 000 000€
Küberharjutusvälja formaadis osalenud noorte hulk (läbi KüberNaaskli, küberajateenistuse jms formaadid)	30	40	50	50	50
Küberharjutusväljaga seotud Eesti ettevõtete hulk (sh teenuse pakkujad, arendajad jms koostööpartnerid)	2	8	10	10	10

Kübertväljaõppekeskuses toimuvate ürituspäevade arv	-	200	300	400	500
---	---	-----	-----	-----	-----

Meede 2: liitlaste kohalolek Eestis

Meetme eesmärk on tugevdada Eesti kaitsevõimet ja NATO heidutus- ning kaitsehoiakut, võõrustades liitlaste lahingupataljoni (NATO enhanced Forward Presence - eFP), NATO Balti õhuturbe missiooni (NATO's Baltic Air Policing - BAP), NATO staabielementi (NATO Force Integration Unit – NFIU) ja rahvusvahelisi sõjalisi õppusi.

Tabel 8. Meetme mõõdik

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Liitlaste kohalolek Eestis vastab NATO-s kokku lepitud heidutus- ja kaitsehoiakule	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Meede „liitlaste kohalolek Eestis“ koosneb kolmest programmi tegevusest: Balti õhuturbemissioon (eBAP) Eestis, NATO lahingugrupp (eFP) Eestis ja NATO staabielement (NFIU) Eestis.

Tegevus 1: Balti õhuturbemissioon (eBAP) Eestis

Oodatav tulemus: NATO liitlaste lennuvahendid tagavad Ämari lennubaasist Eesti ja Balti riikide õhuruumi ööpäevaringse õhuturbe 365/24/7 põhimõttel. 4- kuuliste rotatsioonide käigus panustavad liitlased minimaalselt nelja õhuturbehävitajaga. Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi.

Planeerimisperioodil (2022-2025) on Ämari lennubaasist toimuvaks õhuturbeks vajalikud kulud tagatud.

Tabel 9. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Kohaloleku suurus (õhuturbehävitajad aastas) (Kaitseministeerium)	13 +2	12	12	12	12

Tegevus 2: NATO lahingugrupp (eFP) Eestis

Oodatav tulemus: NATO lahingugrupp paikneb Eestis ja on täielikult integreeritud 1. jalaväebrigaadi koosseisu ja Eesti kaitseplaanidesse.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi.

Planeerimisperioodil (2022-2025) on NATO lahingugrupi tegevuseks vajalikud kulud tagatud.

Tabel 10. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Kohaloleku suurus (Kaitseministeerium)	Lahingu-grupp Eestis (ca 1000 in)	Lahingu-grupp Eestis (ca 1000 in)	Lahingu-grupp Eestis (ca 1000 in)	Lahingu-grupp Eestis (ca 1000 in)	Lahingu-grupp Eestis (ca 1000 in)

Tegevus 3: NATO staabielement (NFIU) Eestis

Oodatav tulemus: Eestis tegutseb alaliselt NATO üksuste vastuvõtmist, toetust ja õppuste läbiviimist toetav NATO staabielement, mille struktuuri kuuluvad nii eestlaste kui liitlaste kaitseväelased. Lühiajaline eesmärk on mehitada NFIU 41-liikmeline struktuur vähemalt 85% ulatuses. Pikaajaliseks eesmärgiks on NATO staabielemendi täismehitatus.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi.

Planeerimisperioodil (2022-2025) on NATO staabielemendi tegevuseks vajalikud kulud tagatud.

Tabel 11. Tegevuse mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
NATO staabielemendi mehitatuse tase (Kaitseministeerium)	83%	85%	85%	85%	85%

Programmi 2 lisa 1. Rahastamiskava

Programmi kulud planeerimistasandite lõikes.

N r	Planeerimis- tasand	Nimetus	2022	2023	2024	2025
	Programm	Kollektiivkaitses osalemine	45 861 647	43 901 110	45 540 177	45 274 259
1	Meede	Rahvusvaheline koostöö	31 394 967	28 331 345	29 162 331	28 862 309
1.1	Tegevus	Rahvusvaheline koostöö	8 797 617	8 846 459	9 012 125	9 009 408
1.2	Tegevus	Välis teenistus	6 140 649	6 279 851	6 499 806	6 640 576
1.3	Tegevus	Rahvusvahelistes sõjalistes operatsioonides osalemine	12 185 608	8 913 737	9 154 003	9 277 283
1.4	Tegevus	Küberjulgeoleku meetodiline arendamine ja väljaõpe	4 271 093	4 291 299	4 496 398	3 935 042
2	Meede	Liitlaste kohalolek Eestis	14 466 679	15 569 765	16 377 845	16 411 950
2.1	Tegevus	Balti õhuturbemissioon (eBAP) Eestis	4 529 702	4 531 674	4 566 673	4 610 683
2.2	Tegevus	NATO lahingurupp (eFP) Eestis	8 878 222	9 965 204	10 739 172	10 661 307
2.3	Tegevus	NATO staabielement (NFIU) Eestis	1 058 755	1 072 887	1 072 001	1 139 960

Programm 3: luure ja eelhoiatus

Tulemusvaldkond	Julgeolek ja riigikaitse
Tulemusvaldkonna eesmärk	Usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine
Valdkonna arengukava	Riigikaitse arengukava 2017-2026 Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2022-2025
Programmi nimi	Luure ja eelhoiatus
Programmi eesmärk	Info juurdepääsupiiranguga
Programmi periood	2022-2025
Peavastutaja (ministeerium)	Kaitseministeerium
Kaasvastutajad	Kaitsevägi, Välisluureamet
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused	Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad
Programmi kirjeldus	Programm koondab valitsemisala luure ja eelhoiatusega seotud tegevused
Juhtimiskorraldus	Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal. Programmi kinnitab kaitseminister.
Märkused	Programmi rahastamiskava on juurdepääsupiiranguga
Programmi kood riigi strateegilise juhtimise süsteemis	JO03 (Tulemusvaldkonna „Julgeolek ja riigikaitse“ programm nr 3)

Skeem 1. Programmi asetus riigi strateegilise juhtimise vaates.

Programmi eelarve

Tabel 1. Programmi eelarve

Eelarve jaotus	2021 eelarve	2022 eelarve	Muutus (eur)	Muutus (%)	eelarve		
					2023	2024	2025
Kulud	57 663 845	53 830 776	-3 833 069	-6,65%	54 369 637	58 409 931	60 444 778

Programmi mõõdikud, hetkeolukorra lühianalüüs ja kavandatud tegevused 2022-2025

Kaitsevägi

Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 1 p 19; lg 2 p 6 ja 7; lg 8 p 2 alusel on riigisaladus.

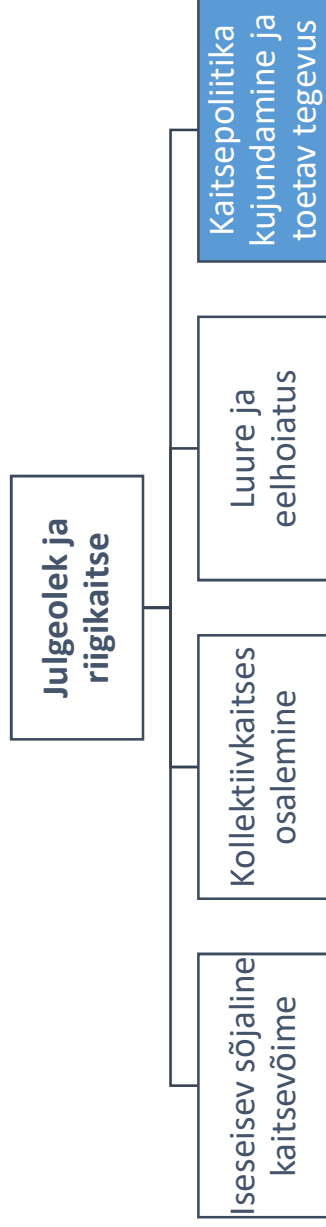
Välisluureamet

Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 7 lg 6 p 2 alusel on riigisaladus.

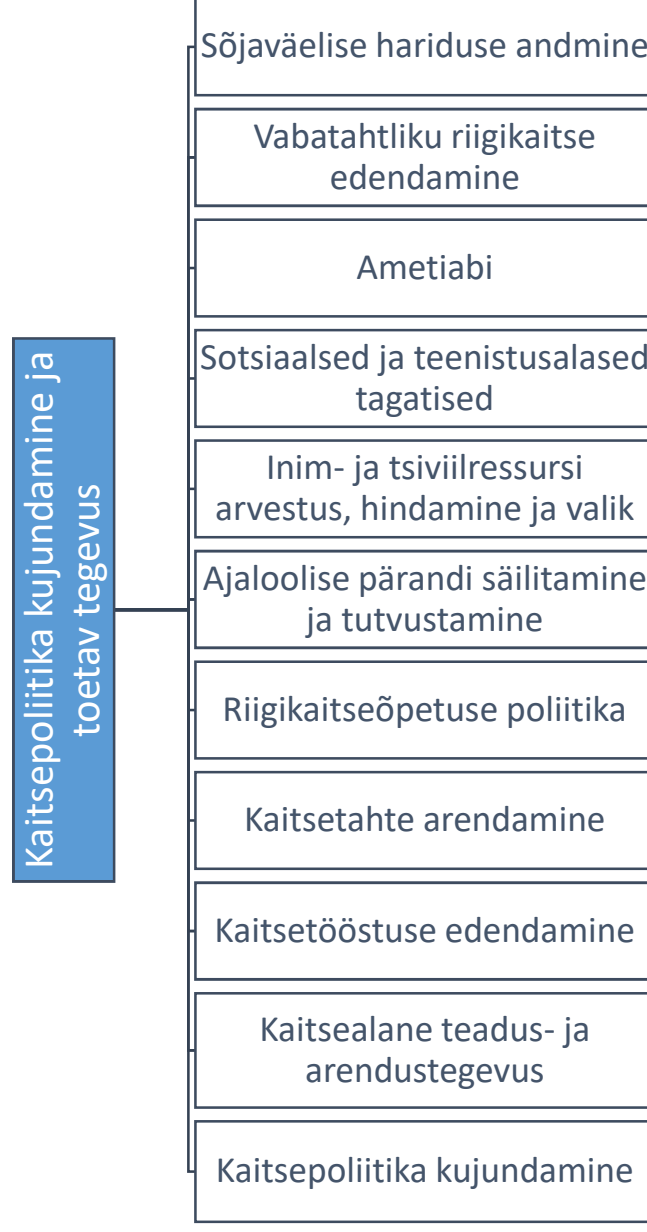
Programm 4: kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus

Tulemusvaldkond	Julgeolek ja riigikaitse
Tulemusvaldkonna eesmärk	Usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine
Valdkonna arengukava	Riigikaitse arengukava 2017-2026 Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2022-2025
Programmi nimi	Kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus
Programmi eesmärk	Valitsemisala poliitikad on suunatud sõjalise riigikaitse toetamiseks, sh tagatud on tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele. Tagatud on ressursid sõjaliste võimete loomiseks ja ülalpidamiseks
Programmi periood	2022-2025
Peavastutaja (ministeerium)	Kaitseministeerium
Kaasvastutajad	Kaitsevägi, Kaitseliit, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Kaitseressursside Amet, Eesti Sõjamuuseum
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused	Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad
Programmi kirjeldus	<p>Programm koondab tegevused, mille eesmärk on tagada, et valitsemisala poliitikad on suunatud sõjalise riigikaitse toetamiseks, sh tagatud on tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele ning tagatud on ressursid sõjaliste võimete loomiseks ja ülalpidamiseks.</p> <p>Programm hõlmab kõiki Kaitseministeeriumi valitsemisala asutusi, kuid keskendub nendele Kaitseministeeriumi, Kaitseressursside Ameti, Eesti sõjamuuseumi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse, Kaitseliidu ja Kaitseväe tegevustele, mis ei ole otseselt seotud sõjaaja üksuste ettevalmistamisega.</p>
Juhtimiskorraldus	Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal. Programmi kinnitab kaitseminister.
Märkused	Programmi rahastamiskava on programmi lisa 1
Programmi kood riigi strateegilise juhtimise süsteemis	JO04 (Tulemusvaldkonna „Julgeolek ja riigikaitse“ programm nr 4)

Skeem 1. Programmi asetuse riigi strateegilise juhtimise vaates

Skeem 2. Programmi tegevused

Programmi mõõdikud ja eelarve

Tabel 1. Programmi „kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Sõjalise kaitse kulude tase SKP-st NATO meetodi järgi (%) Allikas: Kaitseministeerium	>2,0%	>2,0%	>2,0%	>2,0%	>2,0%
Tegevväelaste arv aasta lõpul vähemalt (Kaitseministeerium)	3717	3721	3750	3779	3808
Ajateenistusse võetud noorte arv aastas (Kaitseministeerium)	3500	3500	3800	3800	4000
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses (Avalik arvamus ja riigikaitse)	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%

Tabel 2. Programmi eelarve

Eelarve jaotus	2021	2022	Muutus (eur)	Muutus (%)	eelarve		
	eelarve	eelarve			2023	2024	2025
Kulud	56 578 161	58 864 823	2 286 662	4%	62 421 121	63 778 547	66 960 388
sh välistoetused ja kaasrahastus	715 456	19 286	-696 170	-97%	0	0	0
sh amortisatsioon	1 762 998	1 247 975	-515 023	-29%	1 266 857	1 266 579	1 268 939
Investeeringud	8 219 875	11 599 063	3 379 188	41%	3 000 331	978 041	413 786
sh välistoetused ja kaasrahastus	3 931 280	0	-3 931 280	-100%	0	0	0

Programmi kuludes on kajastatud asendusteenistuslaste tasud, sotsiaalmaks ja kutsealuste sõidukulud, riigikaitseõpetuse ja tegevustoetused, Kaitseministeeriumi, Kaitseressursside Ameti, Eesti Sõjameuseumi ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse tööjõu- ja majandamiskulud, teadus- ja arendustegevuse kulud ning Kaitseväe kaitsetahte arendamise kulud ja valveteenistuse kulud Kaitseministeeriumile ja Kaitseressursside Ametile.

Programmi investeeringutes on Kaitseministeeriumi, Kaitseväe, Kaitseressursside Ameti, Eesti Sõjameuseum - kindral Laidoneri muuseumi inventari, IKT ning masinate ja seadmete investeeringud. Samuti kajastuvad investeeringutes Vabadussõja võidusamba renoveerimistööd.

Hetkeolukorra lühianalüüs

Eesti oli 2020. aastal üks kümnest³ NATO riigist, mille kaitsekulu oli vähemalt 2% SKP-st. 2020. aasta kaitsekulu oli koos valitsuse poolt liitlaste kohaloluks eraldatud lisavahenditega ning kaitseinvesteeringute programmi raames tehtavate laskemoona hangetega 615,2 mln eurot. Kaitsekulude planeeritud tasemeks koos lisavahenditega oli 2,32%. Tegelik kaitsekulude tase NATO meetodi järgi selgub mais 2021. Eesti kaitseplaneerimises on tugev suunitlus sellele, et maksimaalne ressurss läheks lahinguvõimeliste üksuste loomiseks ja alalhoidmiseks. Seda toetab NATO suunis eraldada põhihangeteks (*major equipment*) vähemalt 20% kaitsekulust. Eestis oli see näitaja 2020. aastal 25% kaitsekuludest.

Ajateenistusse asus 2020.aastal 3516 isikut, nendest naisi 54. Võrdluseks 2019. aastal asus ajateenistusse 3336 isikut, nendest naisi 38 ning 2018. aastal asus ajateenistusse 3403 isikut, nendest naisi 27.

2020. aastal oli keskmine asendusteenistujate arv ühes kuus 63,75 (taandatuna täistööajale).

Üheks tsiviilsektori toetuse aluseks on elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses. Kui eestlastest oleks valmis ise kaitsetegevuses osalema 63,4%, siis mitte-eestlastest 45,5%. Viimase avaliku arvamuse uuringu järgi vastas 54,3% küsitletutest, et Eestit on võimalik kaitsta kas kindlasti või tõenäoliselt.

Ametiabi osas oli mõnevõrra erakorraline aasta. COVID19 epideemia tõrjeks siirdi Saaremale Kaitseväe välihaigla ja toetati Kuressaare haiglat. Samuti anti kümnete lennutundide osas toetust helikopteritega, et hõlbustada VV ja teiste ministeeriumite esindajate operatiivset liikumist kriisikolletesse. Kohaliku tasandi ametiabis toetas Kaitsevägi oma äraveotehnikaga päästeametit raskete sõidukite õnnetuste järgsel teele aitamisel ning toetati PPA-d eksinud isikute otsimisel. Õhuvägi toetas PPA-d inimeste otsimisel 18 lennutunniga, riigipiiri julgestamisel 91 lennutunniga, Rally Estoniat 37 lennutunniga ning muid riigiasutusi 4 lennutunniga. Lisaks toetati Rally Estoniat droonidega. Jätkus KV ja päästeameti demineerijate koostöö lõhkekehade kahjutuks tegemisel, milles Merevägi osutas abi ühel korra kolme lõhkekeha hävitamisel. Samuti teotas Merevägi tsiviilsektorit ühel korral barokambriga teenusega. Lisaks toetati Veeteede ametit Sillamäe ja Kunda sadama juurde ankrualadeks kavandavatel aladel ohtlike objektide olemasolu tuvastamisel ja kõrvaldamisel, mille käigus leiti ja hävitati kolm lõhkekeha. Järelkontrolli teostamine jätkub 2021 aastal. Sõjaväepolitsei teotas PPA-d kolme riikliku visiidi ajal ning lisaks toetati K9 üksusega neljal korral erinevaid üritusi ja tsiviilasutusi.

Kaitseliit toetas ajutise riigipiiri kontrolli kehtestamise perioodil PPA-d kokku 1153 kaitseliitlasega. Eriolukorra ajal toetasid kaitseliitlased Terviseametit analüütikutega ja testimiste läbiviimisel. Kokku osales Terviseameti toetuses 227 kaitseliitlast. Lisaks toetati eriolukorra perioodil Häirekeskuse tööd 54 isikuga ning vähesel määral ka Rally Estonia ajal.

Eesti vabatahtliku, sõjaliselt korraldatud riigikaitseorganisatsiooni – Kaitseliidu – liikmete arv on 2020. aasta lõpu seisuga 25 550, see on 450 inimest vähem kui aasta tagasi. Kaitseliidu põhiorganisatsiooni liikmete arv on 15 088, Naiskodukaitse liikmete arv 2686, noorteorganisatsiooni Noored kotkad liikmete arv 3751 ja Kodutütarde liikmete arv 4025.

Riigikaitseks vajalikud registrid Kaitseväekohustuslaste register (edaspidi KVKR3) ja tsiviiltoetuse register (edaspidi TTR) – töötavad ja neis olevad andmed on ajakohased. Viidi

³ „Annual Report to Defence Ministers on Burden Sharing“ 05.02.2021 PO(2021) 0040(R)

läbi täiendav KVKR3-i ja Iseteeninduskeskkonna arendus, et tagada kasutajamugavus ning loodi rida uusi funktsionaalsusi. TTR võimaldab pidada arvestust riigikaitseks vajalike materiaalse vahendite üle. Edasiarendust vajab kasutajamugavus ning sundkoormiste üle arvestuse pidamine.

Kavandatud tegevused 2022-2025

Kaitsepoliitika kujundamise ja toetava tegevuse programmi olulisemad tegevused on:

- Kaitsealase teadus- ja arendustegevuse ning kaitsetööstuse toetamine. Teadus- ja arendustegevuse valdkonnaga seotud kogukulu⁴ moodustab 2022-2025 0,75% kaitsekuludest.
- Kaitsetahte toetamiseks on olulisel kohal isamaalise hariduse programmi jätkumine, riigikaitseõpetuse läbiviimise toetamise jätkamine ning MTÜde toetamine. Samuti teavitustöö selgitamiseks ajateenistuse süsteemi ning reservteenistuse olulisust ning koostöö liitlaste ja partnerriikidega. Toetused mõttekodadele jäävad senisele tasemele. Toetus Rahvusvahelisele Kaitseuuringute Keskusele⁵ tõuseb alates aastast 2024 115 tuhat eurot aastas.
- Kaitsekuludest jätkub tegevvälastele sotsiaalsete tagatiste ning ravi tagamine vigastuse korral. Toetatakse tegevvälaste ümber- ja täiendõpet. Jätkub „Sinilille kampaania“.
- Sisustatakse sihtasutus CR14 tegevused, mis tagavad Eesti sõjalise kaitse toetamise läbi kübervaldkonna eesmärkide saavutamise ja vajadustega arvestamise.
- Kaitseliit toetab riiklikke -ja kohalike omavalitsuste struktuure laiapiindse riigikaitse ülesannete täitmisel talle määratud ülesannete piires.
- Kaitseväe Akadeemias valmistatakse ette Kaitseväe juhtivkoosseisu ja viiakse läbi täiendõpet.

Programm koosneb ühest meetmest, mistõttu on meetmel sama eesmärk ja mõõdikud, mis programmil, ning kaheteistkümnest programmi tegevusest.

Tegevus 1: kaitsepoliitika kujundamine

Programmi tegevuse oodatav tulemus on tuvastada ja kooskõlas ressursidega tagada julgeolekukeskkonna analüüsi tulemuste ja poliitiliste suuniste põhjal püstitatud ülesannete täitmiseks vajalike võimete olemasolu.

Kaitseministeeriumi põhimääruses nimetatud ülesanded on tagatud, sh on tagatud riigikaitsepoliitika kujundamine. Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsepoliitika kujundamine*“. Tegemist on Kaitseministeeriumi põhiteenusega.

---

⁴ Teadus- ja arendustegevusega seotud kogukuludesse on arvestatud täiendavalt Kaitseväe Akadeemia rakendusüüri osakonna tegevuste kulu, Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskusele antav toetus, Eesti sõjamuuseumi teadus- ja arendustegevusega seotud kulu ja kaitsetööstuse arendustoetusteks jagatavate projektide summa.

⁵ Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus (RKK) on välispoliitika, julgeoleku ja riigikaitsega seotud teemale spetsialiseeruv mõttekoda Eestis.

Tabel 3. Tegevuse „kaitsepoliitika kujundamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Olemas on ressursirealistlik pikaajaline riigikaitse arendamise kava ning igal aastal uuendatavad ressursidega tagatud detailsed rakenduskavad (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 2: kaitsealane teadus- ja arendustegevus

Programmi tegevuse eesmärk on laiapidse riigikaitse ja sõjalise kaitse toetamine ning kaitsealase teadus-arendusliku ekspertiisi arendamine Kaitseministeeriumi valitsemisalas ja Eestis laiemalt.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsealane teadus- ja arendustegevus*“.

Planeerimisperioodil alustab igal aastal õpinguid kaks doktoranti. Vahendid strateegiliste uuringute tellimiseks on planeeritud nii Kaitseministeeriumile kui Kaitsevæele. Kaitsevægi jätkab koostööd ülikoolidega projektide „Tehnoloogiad“, Inimvara kompleksuuring“ ja "Võimearenduse toetus ressursianalüüsiga" raames. Jätkatakse kübervõistluste toetamist ning Kaitsevæe Akadeemia ja BALTDEFCOLi parimate lõputööde äramärkimist. Teadus- ja arendustegevusega seotud kulud on 3,4 mln eurot aastas ja jäävad sellele tasemele. Teadus- ja arendustegevuse valdkonnaga seotud kogukulu⁶ 2022-2025 osakaaluna kaitsekuludest on tasemel 0,75.

Tabel 4. Tegevuse „kaitsealane teadus- ja arendustegevus“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Teadus- ja arendustegevuse projektid, mis viisid sõjaliste võimete loomiseks, arendamiseks ja hoidmiseks kasulike tehniliste ja mittetehniliste lahendusteni (arvuliselt, Kaitseministeerium)	2	2	2	2	2
Teadus- ja arendustegevuse kulu osakaal kaitsekuludest (Kaitseministeerium)	0,77%	0,75%	0,75%	0,75%	0,75%

⁶ Teadus- ja arendustegevusega seotud kogukuludesse on arvestatud täiendavalt Kaitsevæe Akadeemia rakendusuuringute osakonna tegevuste kulu, Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskusele antav toetus, Eesti sõjamuuseumi teadus- ja arendustegevusega seotud kulu ja kaitsetööstuse arendustoetusteks jagatavate projektide summa.

Tegevus 3: kaitsetööstuse edendamine

Programmi tegevuse eesmärk on Eestis tekib ja jääb püsima rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline, ekspordile orienteeritud ja lisaväärtust loov kaitsetööstus.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsetööstuse edendamine*“.

2020. aastal rahastati seitse uut arendusprojekti. Eesti ettevõtted kaasasid Euroopa Kaitsefondi programmist 10 mln eurot nelja teadus-arendusprojekti jaoks. Neist ühte, mehitamata maismaasüsteemide projekti juhib Eesti ise. Kaitseministeerium kaasrahastab projekte ca 0,7 mln euroga.

Aastatel 2022-2025 jätkub kaitsekuludest kaitsetööstuse projektide rahastamine, mille eesmärk on suurendada riigi rikkust, tõstata riigi kaitsevõimet ning panustada ühistesse kaitsevaldkonna lahenduste loomisesse Euroopa Liidus.

Planeerimisperioodil jäävad toetused kaitsetööstusele tasemele 0,8 mln eurot aastas, sellest makstakse tegevustoetust Eesti Kaitsetööstuste Liidule, kaetakse Eesti omaosalus Euroopa Kaitsefondi abil rahastatud EL liikmesriikide ühistes kaitsetööstuse arendusprojektides ning toetatakse riigisisestel konkurssidel sihtotstarbeliselt valitud ettevõtteid ja organisatsioone.

Kaitseväge pakub ettevõtetele sõjalist ekspertiisi toodete arendamisel ja testimisel, mis annab samas kaitsevägele võimaluse tutvuda uute tehnoloogiatega ning läheneda uuel viisil ka kaitseväge ees olevate probleemide lahendamisele. Kaitsetööstuse innovatsioonivõistluste ja arendusprojektide konkursside abil populariseeritakse kaitsevaldkonna rakenduste loomist ka tsiviilturule orienteeritud ettevõtete seas.

Rahvusvaheline kaitsetööstuskoostöö aitab tihendada riigi suhteid oma liitlastega. Eesti Kaitsetööstuse Liidu missiooniks on pakkuda riigile strateegilist partnerlust valdkondliku tööstuse arendamisel. Liit koondab ühistegevuseks kaitse- ja julgeolekuvaldkonnaga seotud ettevõtted, kes plaanivad koos teadus-arendusasutustega luua uusi tooteid ja arendada uusi teenuseid.

Tabel 5. Tegevuse „*kaitsetööstuse edendamine*“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Jooksva aastal tekkinud ekspordipotentsiaaliga Eesti kaitsetööstuse arendused/tooted (Kaitseministeerium)	3 (prognoos)	3	3	3	3
Kaitsetööstuse müügitulu (EKTL andmed)	150 mln (prognoos)	175 mln (+10% a)	192,5 mln (+10% a)	211,8 mln (+10% a)	232,98 mln (+10% a)
Kaitsetööstuse ekspordikäive (EKTL andmed)	75 mln (prognoos)	86,3 (+15% a)	99,2 mln (+15% a)	114,1 mln (+15% a)	131,2 mln (+15% a)

Tegevus 4: kaitsetahte arendamine

Programmi tegevuse eesmärgiks on tõsta avalikkuse teadlikkust ja stimuleerida avalikku arutelu julgeoleku, riigikaitse ja välispoliitika küsimustes. Tugevdada Eesti kaitsevaldkonda,

tuvastades ja analüüsid riigikaitse- ja julgeolekuprobleeme ning pakkudes strateegilisi ja poliitilisi lahendusi. Kaasata ühiskonda laiemalt riigikaitse.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitseliit.

Aastatel 2022-2025 jätkub valitsemisala kommunikatsioonistrateegia rakendamine, mille keskmes on riigikaitsealase teadlikkuse arendamine Eesti elanike hulgas, teavitustöö selgitamiseks ajateenistuse süsteemi ning reservteenistuse olulisust ning koostöö liitlaste ja partnerriikidega.

Jätkub kaitsetaht jõustavate ja kaitsevaldkonnast teadlikkust tõstvate toetuste andmine audio-visuaalsete projektide ning MTÜde tegevuste toetamiseks. Samuti jätkub toetuste andmine audio-visuaalsete projektide rahastamiseks. Aastateks 2023-2024 kavandatakse toetada uut kaitsetaht edendavat filmi. Alates 2025. aastast on planeeritud täiendavaid vahendeid riigikaitset populariseeriva haridusprogrammi loomiseks peamiselt noorematele kooliastmetele eesmärgiga on tutvustada Eesti riigikaitse põhimõtteid integreerides selleks riigikaitse teemasid erinevate õppeainetega.

Jätkub vabatahtlikult riigikaitse panustada soovivate vabäühenduste kaasamine. MTÜde toetus kasvavad ühekordselt seoses rahvusvahelise reservohvitseride konföderatsiooni (CIOR) eesistumisega aastatel 2022-2024.

Jätkub rahvusvaheliste mõttekodade tegevuse rahastamine senisel tasemel. Kaitsekuludest makstav toetus Rahvusvahelisele Kaitseuuringute Keskusele tõuseb 2024. aastast alates 115 tuhat eurot aastas.

Naised kaitseväge kaasamise programmi ja isamaalise hariduse programmiga jätkatakse senises mahus.

Tabel 6. Tegevuse „kaitsetaht arendamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	57,6%	>55%	>55%	>55%	>55%
Elanikkonna toetus ajateenistusele KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	90,2%	90%	90%	90%	90%
Vabatahtlikult ajateenistusse asunud kutsealuste määr. (Kaitsevägekohustuse täitmise aruanne)	37%	40%	40%	40%	40%
Elanikkonna toetus NATO liikmelisusele (elanikkond tervikult). (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	75,2%	>70%	>70%	>70%	>70%

Elanikkonna toetus NATO liikmelisusele (venekeelne elanikkond). (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	42,3%	35%	36%	37%	>38%
--	-------	-----	-----	-----	------

Tegevus 5: riigikaitseõpetuse poliitika

Programmi tegevuse eesmärk on elanikkonna valmisolekut ja tahet toetava riigikaitseõpetuse kui valikaine kestlikkus Eesti koolides.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium, Kaitseressursside Amet, Kaitsevägi ja Kaitseliit. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „riigikaitseõpetuse toetamine“.

Perioodil 2022-2025 jätkub riigikaitseõpetust õpetavatele koolidele toetuste eraldamine õppevahendite soetamiseks ning õppekäikude ja välilaagrite korraldamiseks. Toetuste maht võrreldes varasemaga ette nähtud ei ole. Olemas on toimiv protseduur toetuste eraldamiseks ja sihipärase kasutamise kontrollimiseks, sh välilaagrite ainekavale vastavuse hindamiseks ja tagasisidestamiseks, toetuste kasutamine on kontrollitud. Riigikaitseõpetuse laagrite läbiviimiseks on tagatud vajalik varustus. Varustuse hooldus toimub KRA lepingupartneri poolt ja KRA eelarvest.

Jätkub riigikaitseõpetajate koolitamine ja motiveerimine, sealhulgas stipendiumite maksmine riigikaitseõpetajatele ja riigikaitseõpetuse seminaride ja teabepäevade läbiviimine. Aastal 2024 toimub uue riigikaitseõpiku trükkimine.

Samuti jätkub noorte enda tegevuse esiletõstmine. Vahendid on planeeritud eripreemia väljaandmiseks õpilaste teadustööde riiklikul konkursil. Toimuvad õpetajate algatusel ellu kutsutud riigikaitseõpetuse õpilaste meistrivõistlused õhkrelvadest laskmises.

Rohkem infot riigikaitseõpetuse kohta: <https://www.kra.ee/riigikaitseopetus/toetused-riigikaitseopetusele/>.

Tabel 7. Tegevuse „riigikaitseõpetuse poliitika“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 2022	Sihttase 2023	Sihttase 2024	Sihttase 2025
Riigikaitseõpetust õppinud õpilaste arv (Kaitseministeerium)	5876	5900	5900	5900	5900
Riigikaitseõpetuse toetused koolidele on sihtotstarbeliselt eraldatud (Kaitseressursside Amet)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 6: ajaloolise pärandi säilitamine ja tutvustamine

Programmi tegevuse eesmärk on Eesti sõjaajaloo uurimine, sõjaajaloolise pärandi kogumine, avalikkusele vahendamine, sõjahaudade arvestus ja hooldamine, säilmete ümbermatmine.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Eesti sõjamuuseum. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „Eesti sõjaajaloo kogumine ja säilitamine“, „Eesti sõjaajaloo avalikkusele vahendamine“, „sõjaajaloo uurimine“, „sõjahaudade arvestus ja hooldus“, „Vabadussõja võidusamba hooldus“, „sihtfinantseerimine“.

Planeerimisperioodil suurenevad kulutused Eesti sõjaajaloo tutvustamiseks, sh Eesti sõjaajalugu kajastavate ekspositsioonide loomiseks ja eksponeerimiseks, ajutiste näituste korraldamiseks ning sõjaajaloo seisukohast oluliste esemete soetamiseks ja deponeerimiseks. Tegevuskulude kasvu aluseks on valitsemisalaülesed otsused tööjõukulu kasvu osas, taristuga seotud heakorratööd ning Vabadussõja võidusamba remonttööd.

Tabel 8. Tegevuse „ajaloolise pärandi säilitamine ja tutvustamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Teaduspublikatsioonide arv	1	1	1	1	1
Muuseumi külastuste arv	10 521 ⁷	22 000	23 000	24 000	25 000

Tegevus 7: inim- ja tsiviilressursi arvestus, hindamine, valik

Programmi tegevuse eesmärk on: Eesti kaitsevõime toetamine inim- ja materiaalse ressursi arvestuse, hindamise ja valiku kaudu.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseressursside Amet. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „kaitseväekohustuse täitmise toetamine“, „värbamine tegevteenistusse“, „tsiviiltoetuse tagamine“.

Programmi tegevuse kavandatav tulemus planeerimisperioodil on järgnev:

- Aastal 2022 asub ajateenistusse 3500 isikut. Aastatel 2023 ja 2024 asub ajateenistusse 3800 isikut ning aastast 2025 võetakse ajateenistusse 4000 isikut;
- asendusteenistuses on keskmiselt 63 isikut;
- kavandatav värbamistellimuse täitmise määr on nii tegevvälaliste kui ka riigiteenistujate osas 90%
- tsiviiltoetuse register koondab riigikaitseks vajalike varade ja teenuste kohta käiva info. Registri aastane käideldavus on 99%.

Tabel 9. Tegevuse „inim- ja tsiviilressursi arvestus, hindamine, valik“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Ajateenistusse asunud isikute arv kokku // naissoost isikute arv	3298	3500	3800	3800	4000
Ajateenistusse asunud naissoost isikute arv	38	60	68	72	80

⁷ Covid-19 olukorrast tingituna oli muuseum kokku ca 3 kuud suletud, mille tulemusena oli külastatavus sisuliselt poole väiksem, kui varasematel aastatel.

Asendusteenistuslaste arv aastas keskmiselt	63	63	63	63	63
Kaitseväe ja Kaitseliidu tegevväelaste värbamistellimuse täitmise määr	86%	90%	90%	90%	90%
Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste tsiviilteenistujate (ATS ja TL) värbamistellimuse täitmise määr	81%	90%	90%	90%	90%
Kaitseväekohustuslaste (KVK) register töötab, registris olevad andmed on aja- ja asjakohased	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Tsiviilressursside (TTR) register töötab, registris olevad andmed on aja- ja asjakohased	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 8: sotsiaalsed ja teenistusalsed tagatised

Programmi tegevuse eesmärk on tagada tegevväelastele sotsiaalsed tagatised.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „sotsiaalsed ja teenistusalsed tagatised“.

Kaitsekuludest tagatakse tegevväelastele sotsiaalsed tagatised vigastuse korral (ühekordne hüvitis, töövõimetuspension) ning parim võimalik ravi. Toetatakse tegevväelaste ümber- ja täiendõpet. Kaitsekuludest on tagatud toetusmeetmed kaitsevälase surma või vigastuse korral ka kaitsevälase pereliikmetele, sh toitjakaotuspension, ühekordne hüvitis, taastusravi, psühholoogiline ja sotsiaalnõustamine. Jätkub „Sinilille kampaania“. Uusi algatusi pole planeeritud. Täpsed summad on finantsplaanis.

Tabel 10. Tegevuse „sotsiaalsed ja teenistusalsed tagatised“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Tegevväelaste vabatahtlik voolavus (Kaitseministeerium)	4,72%	5%	5%	5%	5%

Tegevus 9: ametiabi

Programmi tegevuse eesmärk on vajadusel toetada riiklike institutsioonide hädaolukordade lahendamisel. Eraldi vahendeid programmi tegevuseks ei planeerita.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenus „ametiabi osutamine riiklikele institutsioonidele“.

Tabel 11. Tegevuse „ametiabi“ mõõdikud

M õ õdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Osutatud ametiabi maht (€) (Kaitsev ä gi)	1 174 420	0	0	0	0

Tegevus 10: vabatahtliku riigikaitse edendamine

Programmi tegevuse eesmärk on, et Kaitseliidu liikmed on motiveeritud ja ettevalmistatud ning Kaitseliit suudab toetada riiklikke ja kohalike omavalitsuste struktuure laiapiduse riigikaitse ulesannete täitmisel.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseliit. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „sisekaitse –ja teiste sihtuksuste ettevalmistamine“, „toetus tsiviilstruktuuridele“, „kehakultuuri arendamine ja värtustamine“, „kuberkaitse teenus“, „rahvusvaheline koostõ“.

Tabel 12. Tegevuse mõõdikud. Kaitseliidu liikmete arv

M õ õdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Kaitse l iidu, Naiskodukaitse ja Kaitse l iidu noorteorganisatsioonide liikmete arv kokku (Kaitse l iit)	25 500	30 000	30 000	30 000	30 000
Kaitse l iidu liikmete arv	15 088	19 000	19 000	19 000	19 000
Naiskodukaitse liikmete arv	2 689	3 000	3 000	3 000	3 000
Kaitse l iidu noorteorganisatsioonide liikmete arv	7 776	8 000	8 000	8 000	8 000

Tegevus 11: Sõjaväelise hariduse andmine

Programmi tegevuse eesmärk on Kaitseväe juhtivkoosseisu ettevalmistamine ja täiendõpe.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenus: „Sõjaväelise hariduse andmine - taseme- ja täiendusõpe“.

Tabel 13. Tegevuse „sõjaväelise hariduse andmine“ mõõdikud

M õ õdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase (2022)	Sihttase (2023)	Sihttase (2024)	Sihttase (2025)
Siseriikliku taseme õ ppe (kutse-, rakendusk õ rgharidus- ja magistri õ pe) l õ petanute arv		175	220	220	220

Sõjaväelise täiendusõppe lõpetanud isikute arv	380	380	380	380
Muu täiendusõppe lõpetanute arv	1279 (keeleõppeta)	2994 (keeleõppeta)	2994 (keeleõppeta)	2994 (keeleõppeta)

Programmi 4 lisa 1. Rahastamiskava

Programmi kulud planeerimistasandite lõikes.

Nr	Planeerimis-tasand	Nimetus	2022	2023	2024	2025
	Programm	Kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus	58 864 823	62 421 121	63 778 547	66 960 388
1	Meede	Kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus	58 864 823	62 421 121	63 778 547	66 960 388
1.1	Tegevus	Kaitsepoliitika kujundamine	8 205 844	8 791 735	10 041 784	10 543 049
1.2	Tegevus	Kaitsealane teadus- ja arendustegevus	1 337 032	1 241 726	1 314 933	1 394 217
1.3	Tegevus	Kaitsetööstuse edendamine	1 165 776	1 230 684	1 308 524	1 387 942
1.4	Tegevus	Kaitsetahte arendamine	12 244 957	12 766 047	13 569 283	13 806 144
1.5	Tegevus	Riigikaitseõpetuse poliitika	882 108	1 011 845	1 006 664	1 003 071
1.6	Tegevus	Ajaloolise pärandi säilitamine ja tutvustamine	1 582 178	1 635 451	1 667 932	1 695 041
1.7	Tegevus	Inim- ja tsiviilressursi arvestus, hindamine, valik	5 910 725	6 246 449	6 063 811	6 035 207
1.8	Tegevus	Sotsiaalsed ja teenistusalased tagatised	355 592	420 445	498 300	578 211
1.9	Tegevus	Ametiabi	0	0	3 280	3 280
1.10	Tegevus	Vabatahtliku riigikaitse edendamine	8 763 972	8 756 604	9 400 642	11 461 778
1.11	Tegevus	Sõjaväelise hariduse andmine	18 416 637	20 320 136	18 903 393	19 052 448